

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení lektorky/lektora

Akademický rok: 2018/19

Destinace (země, město): Polsko, Poznaň

Jméno, příjmení: Marcela Lhotská

Místo působení (univerzita, fakulta, příp. katedra/ústav):

Univerzita Adama Mickiewicze, Fakulta polské a klasické filologie, Ústav slovanské filologie, oddělení západoslovanských jazyků

Výuka jazyka a úroveň znalostí

Lektorát češtiny v Poznani obstarává výuku jednooborových bohemistů bakalářského i magisterského studia. Ojedinele se do hodin hlásí i studenti doktorského stupně. Do 1. ročníku bakalářského studia přicházejí studenti bez znalosti češtiny. Češtinu si vybírají coby malý exotický jazyk, se kterým v kombinaci s některým ze světových jazyků najdou dobré uplatnění v praxi. Ze tří desítek uchazečů zůstává na konci 1. ročníku přibližně desítkou osob, které mají vážný zájem o studium jazyka i české kultury a reálií. Tato skupinka pak pokračuje až do získání bakalářského stupně vzdělání – část studentů následně končí, část přechází na jiný obor studia, část zůstává a pokračuje v bohemistickém magisterském studiu, do kterého se navíc hlásí několik osob z jiných oborů nebo univerzit – tito studenti ale mnohdy skončí po prvním semestru.

Chceme-li uvést statistiku úspěšných studentů, musíme pamatovat na to, že na UAM probíhá zkouškové období ještě během celého září. Uvádím tedy počty osob, které už uzavřely daný ročník, a osob, které si dokončení ročníku odložily na podzim:

1. ročník ukončilo osm studentů, jedna studentka přijde v září.
2. ročník dokončilo pět studentů, jedna osoba přijde v září, další dva studenti byli na Erasmu+, tedy konverzace se jim započítá na základě studia v ČR.
3. ročník skončilo osm osob, dvě osoby – repetenti – přijdou v září.
1. ročníku magisterského studia povinnosti splnily dvě osoby, dvě přijdou v září.
2. ročník magisterského studia ukončilo šest osob, dvě další zvažují opakování ročníku.

Co se týká úrovně studentů, je nevyrovnaná. Ve skupinách jsou vynikající studenti (často se jedná o osoby, které už studovaly jiný jazyk), ale také slabší studenti, kteří buď nemají tak velký talent na studium jazyka, nebo nemají čas, protože pracují (nebo se bohužel oba faktory sčítají). Velmi hezké jsou případy, kdy se student výrazně zlepšil díky pobytu Erasmus+ – jednak je více v kontaktu s češtinou, jednak ho do budoucna motivuje radost z toho, že dokáže fungovat v jinojazyčné společnosti, jednak si najde české přátele a získá silnou chuť k dalšímu studiu.

Z organizačních důvodů není možné studenty dělit podle pokročilosti, zůstávají ve skupinách podle ročníků. Teoreticky by 1. ročník měl být na úrovni A2, 2. ročník na úrovni B1 a 3. ročník na úrovni B2. Prakticky to vypadá tak, že někteří druháci už mají úroveň B2 a ve 3. ročníku už směřují k C1, zatímco slabší studenti zápolí s tím, aby v tomtéž ročníku úrovně B2 vůbec dosáhli. Při výuce je třeba kombinovat jednodušší a obtížnější učivo.

Zatímco v bakalářském studiu věnujeme jako lektori (s kolegou Pešinou) část výuky motivačním aktivitám, v magisterském studiu (kde je také mnohem menší hodinová dotace) už převážně pracujeme s obtížnými úkoly. Upevňujeme znalosti úrovně B2 a s některými studenty, kteří ovšem pracují i doma a nespolehají jen na lektorské hodiny, dosahujeme úrovně C1. Případy, kdy student má opravdu vynikající schopnost mluvit a psát česky – skvělou výslovnost, správné užívání koncovek a slovosledu, bohatou slovní zásobu včetně frazeologie, bezchybný pravopis, takže na konci magisterského studia dosahuje úrovně C2, jsou ojedinělé.

Pracujeme s učebnicemi *Česky krok za krokem* (Lída Holá, včetně cvičebnice), *Čeština pro život* (Alena Nekovářová), *Čeština pro středně a více pokročilé* (Jana Bischofová, včetně cvičebnice), se sbírkami cvičení *Textová cvičení z českého jazyka* (Radomila Kotková), *Čeština pro cizince* (Helena Turzíková). A ovšem s četnými vlastními materiály reagujícími na potřeby konkrétní skupiny nebo na aktuální události kulturního či politického života.

Protože je Poznaň sídlem mnoha mezinárodních firem, o studenty poznaňské bohemistiky je velký zájem. Mnozí naši absolventi se tedy „doučí“ češtinu v praxi, a to jak při vyřizování českých písemností, tak při telefonické komunikaci s českými zákazníky, eventuálně při služebních cestách do ČR.

Podmínky pro výuku jsou výborné, všechny učebny jsou vybaveny potřebnou technikou. Lektor má k dispozici psací stůl, nově svůj školní počítač (kromě laptopu zapůjčeného Domem zahraniční spolupráce). Do pracovny také byla dokoupena výkonná multifunkční tiskárna.

Aktivity studentů

Hezkou akcí jsou bohemistické vánoční večírky. 2. ročník připravil tradiční jednohubky i kulturně-vzdělávací program, tentokrát formou soutěže *Chcete být milionářem?* Studenti 1. ročníku překvapili recitací Erbenovy balady *Štědrý den*.

Druháci také připravili prezentaci pro V. lyceum, kam již tradičně chodíme kolem Velikonoc.

Jedna třetáčka a jedna absolventka se zúčastnily překladatelské soutěže Susanny Roth. Několik absolventů vede kurzy češtiny pro poznaňské jazykové školy.

Velmi potěšující je, že studenti si hledají místo pro svou povinnou praxi, ale také pro různé osobní brigády přímo v České republice. Jedna studentka 3. ročníku letos po absolvování pobytu v rámci Erasmu+ zůstala v Praze, kde si našla stálé zaměstnání.

Aktivity pracoviště, spolupráce s dalšími institucemi

Bohemistické pracoviště v Poznani je velmi aktivní. Organizuje či spoluorganizuje konference, výstavy, dílčí prezentace, jednotlivé přednášky, promítání filmů, ve spolupráci s Aš-divadlem divadelní představení (velké oblibě se těší pohádky Miloše Macourka, tvorba Jana Krause a Pavla Kohouta). Cílovou skupinou jsou studenti, ale i širší veřejnost, která je v Poznani prezentacím české kultury velmi nakloněna.

V uplynulém akademickém roce četné akce směřovaly k oslavě získání nezávislosti, především výstava ve vstupním foyeru *Otcové republiky: T. G. Masaryk a V. Havel* a konference *Rakousko-Uhersko: skutečnost, mýty, nostalgie ...*

Velmi rádi na akademické půdě vítáme odborníky z českých univerzit – studenti mají možnost vyslechnout si hodnotné přednášky, ale také komunikovat s hosty během běžné výuky. V tomto roce byli našimi milými hosty v listopadu dr. Marek Lollok z Masarykovy univerzity v Brně (*Reflexe druhé světové války v české poezii, Formální a neformální komunikace v češtině*) a v květnu doc. Karel Komárek z Univerzity Palackého v Olomouci (*Vlastní jména v češtině, Česká literatura po r. 1945 – soukromý bedekr pro polské bohemisty, Stratifikace českého národního jazyka*).

Poznaňské bohemistické pracoviště si postupně vybuodovalo značné renomé. I proto si velmi vážíme přítomnosti zástupců Domu zahraniční spolupráce, kteří přijeli podpořit naši bohemistiku při své listopadové monitorovací cestě.

Co se týká spolupráce s dalšími institucemi, máme silnou podporu u čestné konzulky Renaty Mataczyńskiej a u města Poznań i u města Brno, které je partnerským městem Poznaně. Jedná se o pomoc organizační i finanční. Samozřejmě jsme v kontaktu s Českým centrem ve Varšavě. Zavedená je spolupráce s knihovnou Raczyńských, kde se konají různé výstavy, přednášky i čtení pro veřejnost; tradicí se už stává akce pro děti – předčítání z originálních slovanských textů.

Podmínky pro práci lektora

Jako lektorka mám k dispozici univerzitní garsonku na klidném sídlišti. Byt byl postupně zmodernizován, je tedy ideálním zázemím. Administrativní záležitosti jsou řešeny bez zádrhelů. Co je ovšem hlavní – na pracovišti, navzdory komplikacím se zaváděním nového vysokoškolského zákona, vládne přátelská

atmosféra. Přidám-li konstruktivní komunikaci ze strany Domu zahraniční spolupráce, lepší podmínky pro svoje působení si ani nemůžu představit. Za to vše upřímně děkuju.

Poznaň 15. červenec 2019

PhDr. Marcela Lhotská, Ph.D.